GuyAI
מבית GOOL בגרויות

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף מאוחר תשפ"א, 2021
מספר השאלון: 22261
שם התלמיד/ה: _____

היסטוריה

שאלון 22261

הוראות לנבחן

שים לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות. יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.
בשאלון זה שני חלקים: חלק א (פרק ראשון) וחלק ב (פרק שני, פרק שלישי, פרק רביעי).
משך הבחינה: משך הזמן המוקצב לשני חלקי השאלון הוא שלוש שעות ללא הפסקה.
לחלק א מוקצבת שעה אחת בלבד. כשתסיים לענות על חלק א, אף אם לא הסתיימה השעה, מסור למשגיח את מחברת הבחינה, את ספר הלימוד ואת כותרות יחידות ההוראה "איך יכול אדם", וקבל ממנו את חלק ב של השאלון.
אין לחזור לחלק א לאחר מסירת מחברת הבחינה למשגיח.
חלק א
א. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בחלק זה פרק אחד.
עליך לענות על שאלה אחת מפרק זה.
פרק ראשון — (1×⅓33) — סך הכול ⅓33 נקודות.
ב. חומר עזר מותר בשימוש: 1. ספר הלימוד שאושר בנושא מלחמת העולם השנייה, טוטליטריות ושואה.
בספר יכולים להיות סימונים במדגש (מרקר) או בעיפרון, אך לא הערות בכתב, וכן סימונים של תקופות או נושאים באמצעות מדבקות (סימניות) הבולטות מן הספר.
2. עותק מודפס של כותרות יחידות ההוראה "איך יכול אדם".
כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.
שים לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות. יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.
חלק ב
א. משך הבחינה: שעתיים.
ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בחלק זה שלושה פרקים.
בחר בשני פרקים וענה על שאלה אחת מכל פרק שבחרת (לכל שאלה — ⅓33 נקודות).
ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

חלק א – פרק ראשון – מלחמת העולם השנייה והשואה (33⅓ נקודות)

שים לב: 1. בפרק זה תוכל להיעזר בספר הלימוד שאושר בנושא מלחמת העולם השנייה, טוטליטריות ושואה. כמו כן תוכל להיעזר בעותק מודפס של כותרות יחידות ההוראה "איך יכול אדם".

2. בסעיפים שבהם התבקשת להביא מקור מספר הלימוד, עליך לכתוב את שם הספר, את שם ההוצאה לאור ואת מספר העמוד שבו נמצא המקור.

ענה על אחת מן השאלות 1-3.

1. נאציזם — אידאולוגיה ומעשה

(33⅓ נקודות)

(ראו בנספח: לפניך קטע מן הספר "מאבקי" ("מיין קאמפף") מאת אדולף היטלר.)

א. לפניך קטע מן הספר "מאבקי" ("מיין קאמפף") מאת אדולף היטלר.

– הסבר כיצד אחד מן העקרונות של האידאולוגיה הנאצית בא לידי ביטוי בקטע המקור.

– בחר מספר הלימוד מקור אחר המבטא את העיקרון שכתבת עליו, והסבר כיצד עיקרון זה בא לידי ביטוי במקור שבחרת. בסס את תשובתך על שתי דוגמאות מן המקור.

(17⅓ נקודות)

ב. – הצג הבדל אחד בין המדיניות של הנאצים כלפי היהודים בפולין בתקופה שעד הקמת הגטאות, ובין המדיניות שלהם כלפי היהודים בגרמניה בתקופה שעד פרוץ המלחמה. הסבר סיבה אחת להבדל זה.

– מדוע ריכוז היהודים בגטאות היה נקודת מפנה בחיי היהודים בפולין? הבא שני הסברים.

(16 נקודות)

2. מלחמת העולם השנייה ו"הסדר החדש"

(33⅓ נקודות)

(ראו בנספח: הקריקטורה שלפניך, שפורסמה בעיתון אמריקני בעת המערכה על סטלינגרד)

א. – הצג שני צעדים שנקטו הנאצים בשנתיים הראשונות של המלחמה לקידום רעיון "הסֵדר החדש" באירופה, והסבר כיצד כל אחד מן הצעדים שהצגת קידם רעיון זה.

– בחר מקור מספר הלימוד, והסבר כיצד הוא מבטא את מימוש רעיון "הסדר החדש" בשנתיים הראשונות של המלחמה.

(16 נקודות)

ב. – הסבר את החשיבות של המערכה על סטלינגרד (אוגוסט 1942-פברואר 1943).

– הסבר כיצד חשיבות זו באה לידי ביטוי בקריקטורה שלפניך, שפורסמה בעיתון אמריקני בעת המערכה על סטלינגרד. בסס את תשובתך על שתי דוגמאות מן הקריקטורה.

(17⅓ נקודות)

3. דרכי התנגדות של היהודים בגטאות לנאצים

(33⅓ נקודות)

(ראו בנספח: לפניך כרוז של ה"ארגון היהודי הלוחם" (אי"ל), שפורסם בגטו ורשה בינואר 1943.)

א. היהודים בגטאות התנגדו למדיניות של הנאצים בדרכים שונות.
בחר מקור מספר הלימוד המבטא את אחת מדרכי ההתנגדות האלה, והסבר כיצד ההתנגדות לנאצים באה לידי ביטוי במקור שבחרת. (בסעיף זה אין להתייחס למרידות בגטאות.)
(13⅓ נקודות)

ב. לפניך כרוז של ה"ארגון היהודי הלוחם" (אי"ל), שפורסם בגטו ורשה בינואר 1943.
בגטאות התנהל ויכוח בנוגע ליציאה למרד.
– על פי מה שלמדת, הצג שניים מן הטיעונים של המתנגדים למרד.
– על פי הכרוז, הסבר את התגובות של חברי אי"ל לטיעונים של המתנגדים למרד.
(20 נקודות)

חלק ב – פרק שני – לאומיות וציונות (33⅓ נקודות)

שים לב: בחלק זה בחר בשני פרקים וענה על שאלה אחת מכל פרק שבחרת.
אם בחרת בפרק זה, ענה על אחת מן השאלות 4-6.

---

4. מקור — הגורמים ללאומיות, העיר העברית

(33⅓ נקודות)
(ראו בנספח: לפניך קטע מזיכרונותיו של עקיבא אריה וייס, ממייסדי העיר תל אביב.)

א. הסבר את ההשפעה של תהליך התיעוש והעיור על צמיחת הלאומיות באירופה במאה ה־19.
הצג גורם נוסף לצמיחת הלאומיות באירופה.
(16 נקודות)

ב. לפניך קטע מזיכרונותיו של עקיבא אריה וייס, ממייסדי העיר תל אביב.
– הסבר כיצד באה לידי ביטוי בקטע התרומה של הקמת העיר תל אביב לביסוס התנועה הציונית בארץ־ישראל. בסס את תשובתך על שתי דוגמאות מן הקטע.
– על פי מה שלמדת, הצג את המאפיינים של צורת התיישבות נוספת שנוסדה בארץ־ישראל בתקופה זו.
(17⅓ נקודות)

5. התנועות הלאומיות — מטרות ואמצעים

(33⅓ נקודות)

א. הצג את המטרות של התנועות הלאומיות באירופה במאה ה־19 ושניים מדפוסי הפעילות שלהן.
(16 נקודות)

ב. – הצג את תוכנית בזל: מטרה ואמצעים.
– בחר באחד מן האמצעים שהצגת, שהיה המשמעותי ביותר לדעתך לקידום מטרת הציונות.
נמק את בחירתך.
(17⅓ נקודות)

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

6. התנועות הלאומיות — גורמים מסייעים

(33⅓ נקודות)

א. הסבר שניים מן הגורמים שסייעו למימוש היעדים של התנועות הלאומיות באירופה.

(13⅓ נקודות)

ב. הסבר שניים מן האינטרסים של בריטניה בפרסום הצהרת בלפור.

(10 נקודות)

ג. הצג את עיקרי התוכן של הצהרת בלפור, והסבר כיצד היא סייעה לתנועה הציונית.

(10 נקודות)

חלק ב – פרק שלישי – המאבק על הקמת מדינת ישראל (33⅓ נקודות)

אם בחרת בפרק זה, ענה על אחת מן השאלות 7-9.

---

7. מקור — העברת שאלת ארץ־ישראל לאו"ם

(33⅓ נקודות)

(ראו בנספח: לפניך קטע מן הספר "ארץ־ישראל במאה העשרים" שכתבו מרדכי נאור ודן גלעדי.)

א. לפניך קטע מן הספר "ארץ־ישראל במאה העשרים" שכתבו מרדכי נאור ודן גלעדי.
על פי הקטע, הסבר את השיקולים של בריטניה להעביר את שאלת ארץ־ישראל לאו"ם.
הצג שניים מן האירועים שהשפיעו על שיקולים אלה.

(17⅓ נקודות)

ב. – מדוע תמכה ארצות הברית בהצעת החלוקה באו"ם בכ"ט בנובמבר 1947? הבא שתי סיבות.
– הצג את תגובת היהודים ואת תגובת הערבים בארץ־ישראל על החלטה זו.

(16 נקודות)

8. המאבק של היישוב היהודי בבריטים (1945-1947)

(33⅓ נקודות)

א. – מדוע שינתה הנהגת היישוב היהודי את מדיניותה כלפי בריטניה לאחר סיום מלחמת העולם השנייה? הבא שתי סיבות.
– הצג דוגמה אחת לשינוי זה.

(16 נקודות)

ב. הסבר על מה הייתה המחלוקת בין ההגנה ובין האצ"ל והלח"י, והצג טיעון אחד של כל אחד מן הצדדים במחלוקת זו.

(17⅓ נקודות)

9. מלחמת העצמאות

(33⅓ נקודות)

א. הצג את הקשיים של היישוב היהודי בשלב הראשון של מלחמת העצמאות (30 בנובמבר 1947 — 14 במאי 1948).
הסבר כיצד אחד מן הקשיים שהצגת בא לידי ביטוי באירוע שהתרחש בשלב זה.
(16 נקודות)

ב. הסבר יתרון אחד וחיסרון אחד שהיו למדינת ישראל בשלב השני של מלחמת העצמאות.
הסבר יתרון אחד וחיסרון אחד שהיו לצבאות ערב בשלב זה של המלחמה.
(17⅓ נקודות)

חלק ב – פרק רביעי – סוגיות נבחרות בתולדות מדינת ישראל (33⅓ נקודות)

אם בחרת בפרק זה, ענה על אחת מן השאלות 10-13.

---

10. מקור — גורל היהודים בארצות האסלאם

(33⅓ נקודות)
(ראו בנספח: לפניך קטע מנאום של מלך מרוקו, מוחמד החמישי, לבני עמו כמה ימים לאחר ההכרזה על הקמת מדינת ישראל.)

א. לפניך קטע מנאום של מלך מרוקו, מוחמד החמישי, לבני עמו כמה ימים לאחר ההכרזה על הקמת מדינת ישראל.
– על פי מה שלמדת, מה הייתה ההשפעה של מלחמת העצמאות על היחסים בין היהודים ובין המוסלמים בארצות האסלאם?
– הסבר כיצד השפעה זו באה לידי ביטוי בקטע שלפניך. בסס את תשובתך על שתי דוגמאות מן הקטע.
(17⅓ נקודות)

ב. הסבר שניים מן הגורמים (מלבד מלחמת העצמאות) שהשפיעו על מצב היהודים בארצות האסלאם משנות הארבעים עד סוף שנות השישים של המאה ה־20.
(16 נקודות)

11. העלייה בעשור הראשון למדינה

(33⅓ נקודות)

א. הסבר את הגורמים לעלייה הגדולה למדינת ישראל בשנות החמישים והשישים של המאה ה־20.
(16 נקודות)

ב. בעשור הראשון למדינת ישראל התנהל ויכוח בשאלת העלייה הגדולה. היו שטענו כי יש לאפשר עלייה חופשית, פתוחה לכול. אחרים טענו כי הכרחי להגביל את העלייה ולהנהיג עלייה מבוקרת (סלקטיבית).
הצג את עמדתך בעניין זה, ונמק אותה. בתשובתך התבסס על שתי עובדות היסטוריות.
(17⅓ נקודות)

12. מלחמת ששת הימים (1967)

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-www.guyai.co.il · GuyAI

(33⅓ נקודות)

א. הסבר את הגורמים שהובילו למלחמת ששת הימים: שני גורמים שנבעו מן ההתנהלות של מדינות ערב, ושני גורמים שנבעו מן ההתנהלות של מדינת ישראל.

(20 נקודות)

ב. הצג את השינוי שחל בתחושות של החברה הישראלית עם תום המלחמה. הסבר את ההשפעות של המלחמה על מדינת ישראל בתחום המדיני, ואת השפעות המלחמה על הפלסטינים או על מדינות ערב.

(13⅓ נקודות)

13. מלחמת יום הכיפורים (1973)

(33⅓ נקודות)

א. הסבר מה הניע את סוריה ומצרים לתקוף את ישראל באוקטובר 1973.

(13⅓ נקודות)

ב. – מדוע הופתעה מדינת ישראל בפרוץ מלחמת יום הכיפורים? הבא שתי סיבות.
– הסבר שתי השפעות של הפתעה זו על מדינת ישראל: השפעה אחת עם פרוץ המלחמה והשפעה אחת לאחר סיומה.

(20 נקודות)

נספח – המקורות

לפניך קטע מן הספר "מאבקי" ("מיין קאמפף") מאת אדולף היטלר.

סלידתי [הרתיעה שלי] מן המדינה ההבסבורגית* גדלה מיום ליום, ערב רב [תערובת] שכזה: צ'כים, פולנים, הונגרים, רותנים, סרבים וקרואטים ותמיד החיידק היהודי – אויב המין האנושי, נמצא בכל מקום ובכל זמן. ככל שגרתי יותר זמן בעיר הזו [וינה] כך שנאתי יותר את הערב רב המבחיל הזה של עמים זרים, שתקעו יתד על הקרקע הטהורה של התרבות הגרמנית. [...] היהודי שואף להרוס את היסודות הגזעיים של העם שאותו החליט לשעבד, הוא מנסה מזה זמן מה להרוס את האינטליגנצייה הלאומית וכך מאלץ את העמים להיות לו לעבדים.

- הקיסרות האוסטרו־הונגרית שבה שלט בית הבסבורג. הקיסרות התפרקה בעקבות מלחמת העולם הראשונה.

(א' היטלר, מאבקי, מתוך א' נוה, המאה ה־20: מאה שהפכה סדרי עולם, ספרי תל אביב, 1995, עמ' 92)

הקריקטורה שלפניך, שפורסמה בעיתון אמריקני בעת המערכה על סטלינגרד

תיאור הקריקטורה: ציור בשחור־לבן. משמאל עומד היטלר במעיל ארוך, בכובע מצחייה ובסרט זרוע עם צלב קרס, ידיו שלובות לפניו, ומביט ימינה, לעבר העיר. מעל ראשו בועת דיבור באנגלית: "THAT'S NOT THE WAY IT WENT AT COMPIEGNE" (בתרגום המודפס בבחינה: "לא כך התנהלו העניינים בקומפיין*"). לידו, בתוך ענן עשן, שלד (דמות המוות) אוחז דף שכתוב עליו באנגלית "MOUNTING GERMAN CASUALTIES" (בתרגום המודפס: "מספר הנפגעים הגרמנים הולך וגדל"). ברקע, בין ענני עשן והתפוצצויות, עיר בוערת עם מבנים הרוסים, ומעליה הכיתוב הגדול "STALINGRAD" (בתרגום המודפס: "סטלינגרד"). בחזית הציור שורות של חיילים גרמנים בקסדות, עם צלבי קרס על גבם וכידונים על רוביהם, זוחלים ומתקדמים אל תוך העשן לעבר העיר. בתחתית הקריקטורה הכותרת באנגלית: "Ballet Russe" (בתרגום המודפס: "הבַּלֶט הרוסי").

- בקומפיין חתמו נציגי צרפת על הסכם הכניעה לגרמניה (1940).

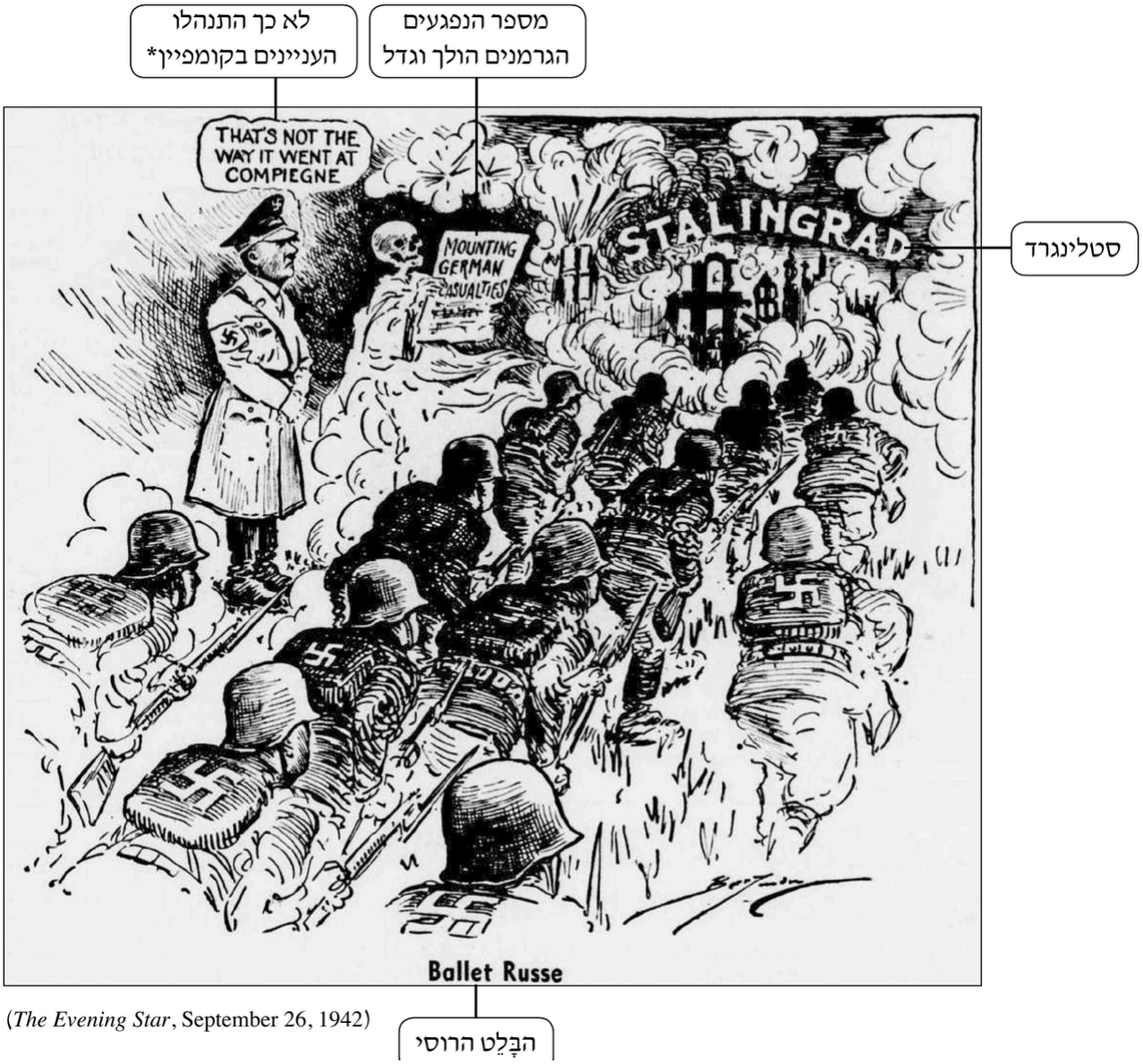

(*The Evening Star*, September 26, 1942)

(The Evening Star, September 26, 1942)

לפניך כרוז של ה"ארגון היהודי הלוחם" (אי"ל), שפורסם בגטו ורשה בינואר 1943.

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

אל המוני היהודים בגטו

ב־22 בינואר 1943 ימלאו שישה חודשים להתחלת ההגליה בוורשה. כולנו זוכרים היטב את ימי האימים, שבהם הובלו 300,000 אחינו ואחיותינו והומתו באכזריות במחנה המוות טרבלינקה. חלפו שישה חודשים של חיי פחד מוות מתמיד, בלי דעת מה ילד יום. מכל עבר הגיעונו ידיעות על השמדת היהודים בגנרל־גוברנמן, בגרמניה, בארצות הכבושות. בהאזיננו לבשורות העגומות חיכינו לשעתנו כל יום וכל רגע. היום חייבים אנו להבין, שהמרצחים הנאצים הניחו אותנו חיים רק מפני שהם רוצים לנצל את כוח העבודה שלנו עד ל[טיפה] האחרונה של דם וזיעה, עד לנשימתנו האחרונה. עבדים אנחנו. וכשאין העבדים מביאים עוד רווחים, הורגים אותם. דבר זה חייב כל איש מאיתנו להבין, וכל איש מאיתנו חייב לזכור זאת תמיד.

בשבועות האחרונים הפיצו אנשים מ[חוגים] מסוימים ידיעות על מכתבים, שבאו כאילו מן היהודים שהובלו מוורשה, הנמצאים כביכול במחנות עבודה על יד מינסק או בּוֹבּרוּיסק. המוני העם היהודים, אל תאמינו במעשיות אלה. הן מופצות על ידי יהודים שהם בשירות הגסטאפו. המרצחים העקובים מדם יש להם בזה מטרה מסוימת: להרגיע את האוכלוסייה היהודית, כדי שאחר כך [תיעשה] ההגליה הבאה בלי קשיים, בכוחות מינימליים וללא קורבנות מצד הגרמנים. הם רוצים שהיהודים לא יכינו מחבואים ולא יתנגדו. יהודים, אל תחזרו על סיפורי השקרים.

אל תסייעו בידי הסוכנים. אנשי הגסטאפו הנפשעים יבואו על שכרם. המוני העם היהודים, השעה קרבה. חייבים אתם להיות נכונים להתנגד, לא למסור עצמכם לשחיטה ככבשים. אפילו יהודי אחד אל ילך אל הקרון. אנשים שאין להם יכולת להתנגד באופן אקטיבי, יתנגדו התנגדות פסיבית, כלומר יתחבאו.

[...]

סיסמתנו חייבת להיות עתה:

יהיו הכול נכונים למות כבני־אדם!

ינואר 1943

(י' ארד, י' גוטמן וא' מרגליות [עורכים], השואה בתיעוד, יד ושם, תשל"ח, עמ' 240-239)

לפניך קטע מזיכרונותיו של עקיבא אריה וייס, ממייסדי העיר תל אביב.

כשיצאתי מביתי על מנת לעלות לארץ־ישראל [...] נדהמתי לשמע הבשורה הרעה על פטירת מנהיגנו הגדול. [...] ומרוב ייאוש חשבתי: איך תקום לנו ארץ־ישראל באין הד"ר הרצל איתנו? התנחמתי בזה שהקדמתי לעלות לארץ. [...]

והנה חיפשתי עצות בין אנשי היישוב הארץ־ישראלי, מה המעשה אשר לדעתם יש להתחיל, כדי להמשיך את הציונות גם לאחר מות יוצרה, עד שפתאום נצנץ רעיון במוחי: [...] חברה חדשה לפי תוכנית "תל אביב" [אלט-נייי-לאנד] צריכה להיווסד ויהי מה!

וכדי לרכוש את מספר האנשים הפעילים, עלינו לייסד את החברה החדשה, וראשית מעשיה של החברה צריכה להיות: לגשת לבניין עיר עברית למופת. מושבות עבריות ישנן בארץ, ועכשיו הגיעה השעה להתחיל בבניין ערים. על ידי בניין העיר הראשונה נרחיב את היכולת והאפשרות לקליטה נוספת של מתיישבים חדשים, שיתעסקו במקצועותיהם וירוויחו כדי מחייתם. ועל ידי כך יהיו כוח מושך גם לאחרים בגולה, שיעלו אחריהם ארצה.

(מעובד על פי י' שנקר, על סיפה של ארץ חדשה, האוניברסיטה העברית והאגף לתכנון ולפיתוח תוכניות לימודים, 2005, עמ' 86-85)

לפניך קטע מן הספר "ארץ־ישראל במאה העשרים" שכתבו מרדכי נאור ודן גלעדי.

ב־15 בפברואר 1947 הפתיע בווין [שר החוץ הבריטי] את כל הצדדים בהכריזו כי ממשלתו החליטה להעביר את ההכרעה על גורל ארץ־ישראל לידי האו"ם.
המניעים למפנה זה היו מגוונים, ונבעו משורת אכזבות מעֲמִדוֹת כל הצדדים המעורבים, שהחמורה שבהן הייתה עמדת ארצות הברית.
[...] היו עוד סיבות שהביאו את ממשלת בריטניה לסיים את המנדט: הממשל הבריטי חש שאינו שולט עוד במהלך המאורעות בארץ־ישראל, לנוכח ריבוי ההתנגשויות האלימות והקורבנות הרבים בחיי אדם; האופוזיציה [בבריטניה] וכן חלק מדעת הקהל והעיתונות, תקפו בחריפות את הממשלה; הסכסוך עם ארצות הברית בשאלת ארץ־ישראל השפיע לרעה על יחסי הידידות ביניהן בתקופה שבריטניה המותשת ממלחמת העולם השנייה הייתה זקוקה לסיוע אמריקני גדול.

(מעובד על פי מ' נאור וד' גלעדי, ארץ־ישראל במאה העשרים מיישוב למדינה 1900-1950, משרד הביטחון — ההוצאה לאור, 1990, עמ' 354-355)

לפניך קטע מנאום של מלך מרוקו, מוחמד החמישי, לבני עמו כמה ימים לאחר ההכרזה על הקמת מדינת ישראל.

רבאט, 23 במאי 1948

זה כמה ימים מאז שפרצה המלחמה בפלשתין [ארץ־ישראל] ארץ קדושה, לאחר שהערבים נואשו מלשכנע את הציונים לוותר על הרעיון להשתלט על הארץ הזו ולגרש ממנה את תושביה. המדינות החברות בליגה הערבית מצאו עצמן מחויבות לפלוש לפלשתין הקדושה כדי להגן על תושביה ולמגר את התוקפנות הבלתי מוצדקת של הציונים.
[...] אין בכוונת הערבים להרע ליהודים ואין הערבים רואים בהם אויבים. מטרתם היחידה היא להגן על ירושלים ולהשיב על כנו את השלום והצדק לארץ הקודש תוך שמירה על המעמד שהוענק דרך קבע ליהודים מאז הכיבוש המוסלמי. מסיבה זו אני מצווה לנתינים המוסלמים שלא להיגרר להסתה בעקבות מעשיהם של היהודים נגד אחיהם הערבים בפלשתין, ולא לבצע מעשה כלשהו העלול לשבש את הסדר וביטחון הציבור. הם צריכים לדעת כי יהודי מרוקו, שהשתקעו לפני מאות שנים בארץ הזאת שהעניקה להם את חסותה [...] העידו על תמיכתם ללא סייג בכס המלכות המרוקאי, שונים הם מהיהודים העקורים שפנו מכל קצוות תבל לפלשתין בכוונה להשתלט עליה שלא בצדק ובשרירות לב. אני מצווה גם לנתיני היהודים שלא לשכוח שהם מרוקאים אשר חיים תחת חסותנו וכי [...] זכו להגנה הטובה ביותר מצידנו על האינטרסים והזכויות שלהם. לפיכך הם צריכים להימנע מכל מעשה שיש בו כדי לתמוך בתוקפנות הציונית או להפגין סולידריות כלפיה, משום שבכך הם יפגעו בזכויות המיוחדות המוענקות להם כשם שיפגעו באזרחותם המרוקאית. אני סמוך ובטוח שאתם, המרוקאים כולכם ללא יוצא מן הכלל, תיענו בחיוב לקריאה זו כדי שהסדר הציבורי במולדת היקרה שלנו יכובד ויישמר.

(מעובד על פי ח' סעדון, '"המרכיב הפלשתיני' בהתפרצויות אלימות בין יהודים לבין מוסלמים בארצות האסלאם", פעמים, 63, תשנ"ה, עמ' 118-119)

כל הבגרויות בהיסטוריה עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/history